

LIMBAJUL VHDL - 3

PROCESE

Definiții

- **unitatea de bază** pentru descrierea de **tip comportamental** (funcțional)
- **procesul** = o **serie de operații secvențiale** care în **timpul simulării** constituie o **singură acțiune**
- **procesul** = obiectul fundamental manipulat de simulator → orice descriere VHDL = un set de procese caracterizate de:
  - semnalele la care sunt sensibile (active)
  - operațiile secvențiale executate de fiecare

PROCESE

Sintaxa

```
{etichetă:} {postponed} process {listă_de_sensibilitate}  
...  
... Zona de declarații locale procesului  
...  
begin  
...  
... Instrucțiuni secvențiale  
...  
end {postponed} process {etichetă};
```

Sintaxa

- în partea declarativă:
  - este **interzisă declararea semnalelor**
  - se pot declara variabile
  - se pot declara subprograme interne

Execuția

- un proces există nedefinit - este global
- durata de viață a unui proces este cea a simulării
- **timpul de execuție** al unui proces este **zero**
- procesele se execută în **paralel**, în mod **concurrent**

Execuția

- un **sistem real** își execută secvența de activități specifice, pentru care a fost construit, în **buclă infinită**
- orice **instrucțiune concurentă** poate fi transcrisă în termenii unui proces = **procesul echivalent**
- un **proces** nu se termină niciodată - el execută în buclă lista de instrucțiuni secvențiale - este **ciclic**

Suspendarea și reactivarea

- funcționarea dispozitivelor electronice:
  - operează în buclă infinită
  - execută operațiile specifice
  - își **suspendă** funcționarea
  - așteaptă îndeplinirea unor **condiții de reactivare**
  - **reiau** operațiile
- un proces se execută până se întâlnește o instrucțiune **wait**

Instrucțiunea wait

- **scop**: emularea funcționării reale
- **suspendă** procesul când operațiile secvențiale prevăzute au fost efectuate
- **reactivează** procesul când sunt **îndeplinite condițiile** specificate → mai multe tipuri de instrucțiuni **wait**, pentru a asigura varietatea de condiții reale

Instrucțiunea wait

- **3 tipuri** de instrucțiuni
  - **wait for** expresie de tip Time - se așteaptă trecerea unui interval de timp
  - **wait until** condiție de tip Boolean - se așteaptă până condiția devine True în urma unei **modificări**
  - **wait on** listă de sensibilitate - se așteaptă până un semnal din listă își modifică valoarea

- **sintaxa completă:**

```
wait {on listă_de_semnale} {until condiție_booleană}  
  {for timp};
```

Instrucțiunea wait

■ localizarea

- **wait** poate apărea **oriunde** în proces
- într-un proces pot exista mai multe instrucțiuni **wait**
- lista de sensibilitate poate apărea după **process** și e echivalentă cu “**wait on** listă de sensibilitate” aflată la sfârșitul procesului

Instrucțiunea wait

■ restricții

- semnalele din lista de sensibilitate - să fie statice
- **wait on** nu poate fi utilizată în proces când există listă de sensibilitate
- **wait** nu poate fi utilizată în procedurile apelate de proces

Instrucțiunea wait - exemplu

```
entity mux2la1En is  
  port (i0, i1, s: in Std_Logic;  
        en: in Bit;  
        f: out Std_Logic);  
end mux2la1En;
```


PROCESE

Instrucțiunea wait - exemplu

```
architecture BehaviorEn of mux2la1En is
begin
  process
  begin
    if en = '0' then
      if s = '0' then f <= i0;
      else f <= i1;
      end if;
    else f <= '1';
    end if;
    wait on i0, i1, s;
    wait until en = '0';
    wait for 20 ns;
  end process;
end BehaviorEn;
```

Procese pasive

- procesele sunt pasive dacă nici un semnal nu apare în membrul stâng al unei instrucțiuni de asignare
- execuția proceselor pasive nu antrenează execuția altor procese
- în entități pot fi folosite instrucțiuni concurente care au procese echivalente pasive
- exemplu: instrucțiunea concurentă **assert** are proces pasiv echivalent

Procese amânate

- procesele amânate se activează în momentul **ultimei întârzieri delta** a unui ciclu de simulare
- se folosește **postponed**
- instrucțiunile concurente care se pot transforma în procese amânate:
  - instrucțiunea concurentă **assert**
  - apelul concurent de procedură
  - asignarea concurentă de semnal

Procese amânate

■ restricții

- nu pot conține asignări de semnale cu întârziere nulă
- nu se poate folosi valoarea atributelor predefinite asupra semnalelor

PROCESE

Semnale în procese

- **restricții de utilizare** a semnalelor în procese:
  - în procese **nu se pot declara semnale**
  - orice **asignare a unei valori** unui semnal are **efect doar când procesul se suspendă** - până atunci se păstrează valorile anterioare
  - la suspendarea procesului **ultima asignare a unei valori** unui semnal **este luată în considerare**
- dacă semnalul este pe lista de sensibilitate a procesului, modificarea semnalului reactivează procesul

Variabile în procese

- variabila permite stocarea temporară a datelor
- se poate defini în cadrul procesului - cuvânt cheie **variable**
- utilizare - la descriere de algoritmi în procese

Variabile în procese

- asignarea de valori:
  - cu simbolul `:=`
  - instantanee
  - de câte ori este necesar
- poate avea orice tip sau subtip posibil, constrâns sau neconstrâns
- valoarea inițială - expresie statică, de același tip cu tipul variabilei

PROCESE

Variabile în procese - exemple

```
variable MEM is array (NATURAL range<>,NATURAL range<>)
of Std_Logic;
variable RAM1: MEM (0 to 1023, 0 to 7);
variable timp: TIME;
variable Condiție: Boolean := True;
variable X: Integer := 7;
```


INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea assert

- supraveghează o condiție și dacă este falsă emite un mesaj

- sintaxa:

assert condiție{**report** mesaj}{**severity** nivel_de_severitate_al_erorii};

- mesajul implicit: Assertion Violation
- nivelul de severitate al erorii este de tipul Severity_Level (Note, Warning, Error, Failure), cu Error valoare implicită

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea report

- permite afișarea unui mesaj

- **sintaxa:**

```
{etichetă:} report mesaj  
    {nivel_de_severitate_al_mesajului};
```


INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea de asignare a variabilelor

- valoarea este preluată **imediat**
- asignarea se poate face la declarare

Instrucțiunea de apel de procedură

- apelarea trebuie să indice numele și în paranteză lista parametrilor de apel

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura condițională

- este structurată
- permite **executarea condiționată** a unor secvențe de instrucțiuni
- când condiția booleană este True se execută ramura **if**, pentru False se execută ramura **else**
- ramura **elsif** permite înlănțuirea condițiilor

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura condițională

■ sintaxa:

```
if condiție_booleană_1 then  
    -- Secvența_de_instrucțiuni_1  
elsif condiție_booleană_2 then  
    -- Secvența_de_instrucțiuni_2  
else  
    -- Secvența_de_instrucțiuni_3  
end if;
```

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea case

- permite **selectarea**, în funcție de valoarea unei expresii, a unei secvențe de instrucțiuni dintre **mai multe alternative**
- expresia și valorile trebuie să fie de același tip discret (enumerat)
- ordinea ramurilor nu contează
- ramura **others** trebuie să fie ultima și este obligatorie dacă nu sunt specificate toate valorile posibile ale expresiei

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea case

■ sintaxa:

case expresie is

```
when Valoare_1 =>...      -- Secv_instructiuni_1
```

```
when Valoare_2|Valoare_3|Valoare_4 => ...  
-- Secv_instrucțiuni_2
```

```
when Valoare_5 to Valoare_6 =>...
                                -- Secv_instructiuni_3
```

■ ■ ■

when others =>...   -- Secv_instrucțiuni_n

```
end case;
```

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura de buclă

- permite **repetarea** secvenței de instrucțiuni din cadrul ei
- fiecare trecere se numește **iterație**
- dacă schema de iterație nu este precizată → număr infinit de iterații
- dacă schema este precizată → arată numărul de repetări

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura de buclă

■ sintaxa generală:

```
{etichetă:} {schemă de iterație} loop  
    -- Secvența_de_instrucțiuni  
end loop {etichetă};
```

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura de buclă

■ prima schemă de iterație:

- atât timp cât condiția este adevărată se repetă instrucțiunile din secvență
- testarea condiției - la începutul fiecărei iterații

while condiție **loop**

-- Secvența_de_instrucțiuni

end loop;

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura de buclă

■ a doua schemă de iterație:

- secvența de instrucțiuni se repetă de un număr de ori cunoscut doar la execuție
- variabila de buclă:
  - contorizează numărul de cicluri efectuate prin parcurgerea unui tip enumerat
  - nu trebuie declarată
  - este cunoscută numai în interiorul buclei
  - nu i se poate atribui nici o altă valoare → nu poate fi modificată

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Structura de buclă

■ a doua schemă de iterație:

- nu există posibilitatea specificării unui pas
- secvența nu se execută pentru interval vid sau negativ

```
for Indice in 1 to 100 loop
```

```
-- Secvența de instrucțiuni
```

```
end loop;
```


INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea next

- permite **oprirea iterației** în curs de desfășurare a unei bucle
- execuția continuă cu iterația următoare (dacă există)
- poate fi:
  - imperativă: **next** {eticheta_buclei};
  - condițională (întrerupere când condiția este adevărată): **next** {eticheta_buclei} **when** condiție;
- fără etichetă se referă la bucla cea mai de jos

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea exit

- permite ieșirea din buclă
- întrerupe toate iterațiile restante ale buclei
- execuția continuă cu instrucțiunea de după **end loop**
- poate fi:
  - imperativă: **exit** {eticheta_buclei};
  - condițională (ieșire când condiția este adevărată): **exit** {eticheta_buclei} **when** condiție;
- fără etichetă se referă la bucla cea mai de jos

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea return

- este **rezervată subprogramelor**
- la execuția ei se suspendă subprogramul și controlul revine apelantului
- poate fi folosită pentru a întrerupe o procedură și a reveni în programul apelant → nu trebuie să i se asocieze o valoare: **return;**

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea return

- orice funcție se termină dinamic prin **return** urmată de valoarea returnată:
return Valoare;
- valoarea returnată trebuie să aibă tipul declarat în specificația funcției
- o funcție poate avea mai multe instrucțiuni **return**, pentru că pot exista mai multe ramuri de decizie

INSTRUCȚIUNI SECVENȚIALE

Instrucțiunea nulă

- se trece la executarea instrucțiunii următoare
- sintaxa: **null;**
- practic se folosește la instrucțiuni de selecție (case) când toate ramurile trebuie luate în considerare
- nu este necesară la compilarea unui proces sau a unui corp de procedură vid

SUBPROGRAME

Generalități

- permit scrierea unor algoritmi reutilizabili
- valorile parametrilor, diferite la apel, duc la efecte diferite
- 2 tipuri de subprograme:
  - proceduri: **procedure**
  - funcții: **function**
- apelul unei proceduri este o **instrucțiune**
- apelul unei funcții apare ca o **valoare**, în membrul drept al instrucțiunilor de asignare

SUBPROGRAME

Declarația de subprogram

- subprogramele au 2 părți:
  - declarația (specificația)
  - corpul
- declarația indică:
  - genul subprogramului (procedură sau funcție)
  - numele
  - lista parametrilor formali (fiecare cu mod și tip)
  - pt. funcție și tipul valorii returnate

SUBPROGRAME

Declarația de subprogram

■ sintaxa:

■ procedură

procedure nume_procedură (lista_parametrilor_formali);

■ funcție

{**pure/impure**} **function** nume_funcție
(lista_parametrilor_formali)

return tipul_rezultatului;

■ lista parametrilor formali

{clasă_obiect} nume_parametru_1{, nume_parametru_2}:
{mod_transmitere} **type** valoare_implicită;

SUBPROGRAME

Modul de transmitere a parametrilor

- intrare - **in**
  - implicit
  - parametrii pot fi citiți, nu pot fi modificați
- ieșire - **out**
  - numai pentru proceduri
  - parametrii nu se pot citi
- combinat intrare / ieșire - **inout**
  - numai pentru proceduri
  - permite orice citire și scriere

SUBPROGRAME

Corpul subprogramului

- conține algoritmul implementat
- nu permite declararea semnalelor
- **sintaxa:**

antet_sub-program **is**

{partea declarativă}

begin

{partea rezervată instrucțiunilor}

end {nume_sub-program};

SUBPROGRAME

Apelul

- poate fi secvențial sau concurent
- 2 moduri de indicare a parametrilor actuali ai subprogramelor:
  - prin poziție
  - prin denumire (cu =>)

Supraîncărcarea

- 2 subprograme cu același nume, dar profiluri diferite
- **profilul**: numărul, ordinea și tipul parametrilor formali și tipul rezultatului pentru funcție

ARHITECTURI CONCURENTE

Generalități

- VHDL descrie sistemele ca mulțimi de **subsisteme** funcționale care **operează** în mod **concurrent**
- orice subsistem poate fi specificat printr-un proces separat → nivel de detaliere dat de necesități
- toate **procese**le din interiorul unei arhitecturi **se execută concurrent**
- ⇒ în VHDL → **combinare** între operații **concurrente și secvențiale**

Generalități

- transferul de informații între procese se face **prin semnale**
- procesele se **activează** indiferent dacă modificarea valorii semnalelor la care sunt active este produsă de mediul extern sau de către alt proces

ARHITECTURI CONCURENTE

Procese elementare

- procesele care conțin o singură instrucțiune
→ **instrucțiuni singulare de asignare concurentă de semnal**
- instrucțiunile singulare de asignare concurentă de semnal:
  - apar în arhitecturi și se execută concurent cu alte procese
  - sunt sensibile la modificarea oricărui semnal care apare în membrul drept
  - asignarea se poate întârzia cu **after**

ARHITECTURI CONCURENTE

Procese elementare - exemple

```
entity Demux1la4 is  
port (i: in bit;                                -- intrare  
       s: in bit_vector (1 downto 0);           -- selecții  
       d: out bit_vector (3 downto 0));          -- ieșiri  
end Demux1la4;  
architecture Conc of Demux1la4 is  
signal t : bit_vector(3 downto 0);              -- semnal intern  
begin  
t(3)<=s(1) and s(0);                             -- selectarea unei ieșiri  
t(2)<=s(1) and not s(0);  
t(1)<=not s(1) and s(0);  
t(0)<=not s(1) and not s(0);  
d<=i and t;                                       -- valoarea ieșirii  
end Conc;
```


ARHITECTURI CONCURENTE

Valori de semnale - pilotul (driver)

- semnalele primesc valori noi în momentul suspendării proceselor prin instrucțiunea **wait**
- stocarea informațiilor referitoare la evenimentele de pe semnal → prin **pilot** (driver)
- compilatorul creează un pilot pentru fiecare semnal care primește o valoare într-un proces
- există **un singur pilot / semnal / proces**

ARHITECTURI CONCURENTE

Valori de semnale - pilotul (driver)

- toate operațiile sunt efectuate asupra pilotului
- pilotul copiat în semnal când procesul se suspendă
- semnalul cunoaște valorile trecute, prezente și viitoare → pilotul are asignată o **formă de undă**
- forma de undă formată din tranzații
- **tranzația**: pereche valoare semnal + valoare timp (Time)

ARHITECTURI CONCURENTE

Valori pentru semnale

- semnalele uni-sursă pot avea mai mult de 2 valori (specifice reprezentării binare)
- în VHDL există tipul de date Std_Ulogic, nerezolvat, care cuprinde pe lângă '0' și '1':
  - 'X' - valoare indiferentă
  - 'Z' - înaltă impedanță - la buffere three-state
  - 'U' - valoare necunoscută
  - 'L' - valoare '0' slabă ('0' cu emitor deschis)
  - 'H' - valoare '1' slabă ('1' cu emitor deschis)
  - 'W' - valoare necunoscută slabă
  - '-' - valoare fără importanță

ARHITECTURI CONCURENTE

Semnale multi-sursă (cu mai mulți piloți)

- semnale care au informații provenite din **mai multe surse**
  - exemplu: magistrala internă a procesorului primește informații de la: procesor, memoria internă, hard discuri, dispozitive de intrare / ieșire
- în unele sisteme situația trebuie obligatoriu evitată, în altele este utilizată (exemplu: pentru ȘI și SAU cablat)
- necesită stabilirea unei **metode de determinare a valorii rezultate** pentru semnal

Rezolvarea semnalelor multi-sursă

- simulatorul nu poate ști dacă un semnal va fi activat din mai multe surse
- simulatorul trebuie să fie pregătit pentru a realiza “rezolvarea” (**mixarea**) semnalelor
- regulile de mixare se specifică într-un **tabel** care reprezintă o **funcție de rezoluție** → conține toate valorile posibile pentru semnal

Funcția de rezoluție

- semnalele rezolvate - au funcție de rezoluție
- funcția de rezoluție poate să apară la declarații de subtipuri de date și la declarații de semnal
- la tipurile compuse funcția de rezoluție pentru tipul compus maschează funcțiile de rezoluție pentru elementele tipului compus
- **în simulare** funcția de rezoluție este **utilizată automat**, nu este controlată de proiectant

Funcția de rezoluție

- tipul de date rezolvat este **Std_Logic** din pachetul **Std_Logic_1164**
- există și versiunea rezolvată pentru **Std_Logic_Vector**

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Paralelism

- la instrucțiunile concurente **ordinea de execuție este oarecare**
- se aplică un paralelism real, dar dispare simularea în timp real
- concurența din VHDL = **paralelism real în timp virtual** (de simulare)

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea block

- are **3 funcții principale:**
  - încapsularea declarațiilor - reunire de instrucțiuni concurente care au acces la declarații locale
  - utilizarea instrucțiunilor gardate - permite scrierea de instrucțiuni de asignare condiționate
  - suport pentru ierarhizare - se pot scrie proiecte ierarhizate
- blocul este unitatea de bază echivalentă a structurării în VHDL

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea block

■ sintaxa:

```
etichetă: block {(condiție_de_gardă)}  
    {antet_generice_și_porturi}  
    -- Declarații locale  
begin  
    -- Instrucțiuni concurente  
end block {etichetă};
```


INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea block

- **condiția de gardă** = expresie booleană
- antetul opțional indică importarea din mediul exterior:
  - valori pentru parametri generici
  - semnale pentru porturi
- partea declarativă:
  - vizibilă numai local
  - **nu** permite declarații de variabile locale

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiuni gardate

- înlocuiesc descrierile în care se repetă aceeași condiție de multe ori
- garda unui bloc factorizează condițiile
- garda este o expresie booleană
- semnalul Guard - poate fi declarat explicit și folosit la asignare gardată

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Apel concurent de procedură

- aceeași sintaxă ca la apelul secvențial
- are în plus în procesul echivalent instrucțiuni **wait**
- parametrii pot fi doar constante sau semnale
- util la aplicații de gestionare a stării interne a automatelor finite

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea assert

- aceeași sintaxă ca la apelul secvențial
- poate să apară în entități sau arhitecturi
- **monitorizarea condiției** date este **permanentă**

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de asignare de semnal

- are 2 forme: condițională și selectivă
- **sintaxa formei condiționale:**

```
{etichetă:} nume_sau_agregat <= {guarded}  
  formă_de_undă_1 when condiție_booleană_1 else  
  formă_de_undă_2 when condiție_booleană_2 else  
  ...  
  formă_de_undă_n;
```

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de asignare de semnal

- forma condițională echivalentă (procesul echivalent):

```
if condiție_booleană_1 then  
    nume_sau_agregat <= {transport} formă_de_undă_1;  
elsif condiție_booleană_2 then  
    nume_sau_agregat <= {transport} formă_de_undă_2;  
...  
else  
    nume_sau_agregat <= {transport} formă_de_undă_n;  
end if;
```


INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de asignare de semnal

■ sintaxa formei selective:

{etichetă:} **with** expresie **select**

nume_sau_agregat <= {**guarded**}{**transport**}

formă_de_undă_1 **when** alegere_1,

formă_de_undă_2 **when** alegere_2,

...

formă_de_undă_n **when** alegere_n;

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de asignare de semnal

- forma selectivă echivalentă (procesul echivalent):

case expresie **is**

when alegere_1 =>

    nume_sau_agregat <= {**transport**} formă_de_undă_1;

when alegere_2 =>

    nume_sau_agregat <= {**transport**} formă_de_undă_2;

...

when alegere_n =>

    nume_sau_agregat <= {**transport**} formă_de_undă_n;

end case;

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de instanțiere a unei componente

- ia o **copie** a unui model (componentă) declarat anterior și o personalizează pentru o necesitate particulară

- **sintaxa:**

etichetă: numele_componentei_model

{corespondența parametrilor generici}

{corespondența porturi efective / porturi locale modelului};

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea de instanțiere a unei componente - exemplu

- Avem două componente, C1 și C2, care asigură
- interconectarea semnalelor A, B, C și D de tip Bit.

signal A, B, C, D: Bit;

- A, B, C și D sunt porturile efective ale circuitului proiectat
- Declararea componentei Inversor
- Intrare și ieșire sunt porturile modelului folosit

component: Inversor

port(Intrare: **in** Bit; ieșire: **out** Bit);

end component;

- Componenta Inversor va fi instanțiată de două ori:

C1: Inversor **port map** (Intrare => A, ieșire => B);

C2: Inversor **port map** (Intrare => C, ieșire => D);

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Bloc sau componentă

- nu există o diferență fundamentală între un bloc și o instanță de componentă
- ambele pot fi folosite la descrierea ierarhizată
- **componenta** are avantajul că este reutilizabilă

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea generate

- permite elaborarea condițională sau iterativă a liniilor de cod sursă VHDL
- **forma condițională** - instrucțiunile concurente vor exista la elaborare după îndeplinirea condiției booleene
- **forma iterativă** - creează ansambluri de instrucțiuni în număr egal cu numărul de elemente din intervalul discret

INSTRUCȚIUNI CONCURENTE

Instrucțiunea generate

■ sintaxa:

- forma condițională

etichetă: **if** condiție_booleană **generate**

... Secvență de instrucțiuni concurente

end generate {etichetă};

- forma iterativă

etichetă: **for** nume_parametru_de_generare **in**
interval_discret **generate**

... Secvență de instrucțiuni concurente

end generate {etichetă};

MODULE DE SIMULARE

Scop

- orice proces de proiectare presupune și **etapa de verificare**
- în VHDL - mai multe metode de verificare
- modul de simulare (test bench) = mediu în care un proiect $\equiv$ **UST** (unitate supusă testării) este verificat prin aplicarea unor semnale numite **stimuli** și observarea răspunsurilor generate

MODULE DE SIMULARE

Elemente

- **soclu** (socket) - în el se plasează sistemul testat
- **generator de stimuli** - subsistem care aplică stimuli proiectului testat
  - stimuli generați intern
  - stimuli preluați de la o sursă externă de semnale
- instrumente de **monitorizare** a răspunsurilor la stimuli, generate de sistemul supus testării

MODULE DE SIMULARE

Elemente în VHDL

- modulul de simulare este o specificație VHDL, care este simulată de simulatorul VHDL integrat în mediul de dezvoltare VHDL
- modulul de simulare este alcătuit din:
  - instanțierea unității supuse testării (UST)
  - procese sensibile la stimuli aplicați unității supuse testării (UST)
- **specificație hibridă**: structurală + comportamentală

Observație: UST trebuie să existe (entitate + arhitectură)

MODULE DE SIMULARE

Elemente în VHDL

- stimulii:
  - pot fi specificați în arhitectura modulului de simulare
  - pot fi citați din fișier extern
- reacțiile unității testate pot fi observate prin:
  - formele de undă generate de simulatorul VHDL
  - fișierele de raport cu mesaje generate de simulator
  - mesajele generate de simulator la consolă
  - scrierea în fișiere folosind operațiile de intrare / ieșire în mod text disponibile în pachetul Textio

MODULE DE SIMULARE

Structură

- specificație cu entitate și arhitectură
- **entitatea** modulului de simulare:
  - nu are porturi și parametri generici pentru că modulul de simulare nu este un dispozitiv real
  - nu poate lipsi pentru că arhitecturile nu pot fi specificate fără entități asociate!!!
- **arhitectură** - se realizează instanțierea UST
= o specificație de tip structural - relația dintre modulul de simulare și UST
  - poate fi instanțiere directă
  - instanțierea unei componente

MODULE DE SIMULARE

Structură

- **stimulii** - element esențial:
  - set de semnale declarate intern în arhitectura modulului de simulare
  - asignați porturilor UST la instanțierea ei, prin **port map**
  - definiți ca forme de undă:
    - prin instrucțiuni concurente de asignare de valori la semnale
    - în cadrul unuia sau a mai multor procese comportamentale, cu instrucțiuni **wait for** și la sfârșit cu o instrucțiune **wait** vidă pentru suspendarea procesului

Structură

- arhitectura modulului de simulare fiind în **domeniul concurent** - **nu contează ordinea** în care este instanțiată UST și sunt definiți stimulii

MODULE DE SIMULARE

Utilizare

- la sisteme complexe simularea poate fi costisitoare
- verificare mai simplă cu module de simulare
- **se simulează modulul de simulare**, nu unitatea supusă testării (ea este doar o instanță de componentă)
- nu există limitări la dimensiunea modulului de simulare

MODULE DE SIMULARE

Exemple - poartă ȘI cu 2 intrări

```
-- Entitatea modului de simulare
entity ModulSimulare is
end ModulSimulare;
architecture ArhModulSimulare of ModulSimulare is
-- Declararea componentei
component Poarta_ȘI is
    port (A, B: in Bit; Y: out Bit);
end component;
-- Declararea stimulilor
signal A, B, C: Bit;
begin
-- Instanțierea unității supuse testării (UST)
UST: Poarta_ȘI port map (A, B, C);
-- Semnalele de stimulare – ca forme de undă
    A <= '0', '1' after 20 ns, '0' after 40 ns, '1' after 60 ns;
    B <= '1', '0' after 40 ns, '1' after 80 ns;
end ArhModulSimulare;
```


MODULE DE SIMULARE

Exemple - multiplexor 4:1

```
library IEEE;
use IEEE.STD_LOGIC_1164.all;
entity Test_Mux4la1 is
end;
architecture Testare of Test_Mux4la1 is
component Mux4la1
port (S: in Std_Logic_Vector (1 downto 0);
      I0, I1, I2, I3: in Std_Logic; Y: out Std_Logic);
end component;
signal Sel: Std_Logic_Vector (1 downto 0);
signal A, B, C, D, F: Std_Logic;
begin
    Sel <= "00", "01" after 30 ns, "10" after 60 ns, "11" after 90 ns, "XX" after
    120 ns, "00" after 130 ns;
    A <= 'X', '0' after 10 ns, '1' after 20 ns;
    B <= 'X', '0' after 40 ns, '1' after 50 ns;
    C <= 'X', '0' after 70 ns, '1' after 80 ns;
    D <= 'X', '0' after 100 ns, '1' after 110 ns;
    UST: Mux4la1 port map (Sel, A, B, C, D, F);
end Testare;
```

Afişare şi raportare rezultate

- verificarea trebuie să şi afişeze sau să raporteze rezultatele
- modalităţi de afişare şi raportare:
  - afişarea listei valorilor semnalelor care se modifică în timp (echivalentă cu afişarea formelor de undă)
  - scrierea rezultatelor simulării într-un fişier (log file)
  - folosirea instrucţiunii **assert**

MODULE DE SIMULARE

Instrucțiunea assert

- utilizată pentru raportarea răspunsurilor eronate generate de unitatea supusă testării
- moduri posibile de utilizare:
  - se aplică o instrucțiune **assert** de fiecare dată când se așteaptă o nouă valoare a unui semnal de ieșire al UST
  - valoarea prognozată se specifică drept condiție
  - se folosesc mesaje de eroare precise și detaliate (CE nu funcționează și CÂND a avut loc evenimentul)

PACHETE STANDARD ȘI PREDEFINITE

Pachete standard

- Standard
- Textio
- definite în manualul de referință VHDL
- **nu pot fi modificate** de proiectanți

PACHETE STANDARD ȘI PREDEFINITE

Pachete predefinite

- Std_Logic_1164 - normă IEEE
- IEEE Numeric_Std
- IEEE Numeric_Bit
- Std_Logic_Arith al firmei Synopsys
- Std_Logic_Unsigned al firmei Synopsys
- ...